

การศึกษาจิตรกรรมศิลปะนามธรรมโลกตะวันออกที่มีแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ สะท้อนปรัชญาความงาม
และความจริง ในแบบ “อวัสัย” *

Study the abstract eastern paintings inspired by nature that reflected to philosophy of
beauty and truth in subjective forms

อัจฉิมา เจริญจิตร ตานานนท์ (Atjima Jaroenchit Tananont)**

บทคัดย่อ

จากตอนหนึ่งในหนังสือจิตรกรรมชั้นสูงของศาสตราจารย์อิทธิพลได้กล่าวถึงการแลกเปลี่ยนทางศิลปะ
ระหว่างสองฝ่ายที่ประมวลถึงความเชื่อปรัชญาที่แตกต่างกันอย่างสุดขีดว่า “ฝ่ายโลกตะวันตกมองความงามและ
ความจริง มีอยู่ในโลกภายนอกตามที่ตามองเห็น ในแบบ “ภาวะวิสัย” ดังนั้นศิลปินตะวันตกจึงพยายามจำลอง
ธรรมชาติให้เหมือนจริงตามที่ตาเห็นอย่างเที่ยงตรงที่สุด ตรงกันข้ามกับศิลปินตะวันออกที่มีปรัชญาความเชื่อ
ความงามและความจริง นั้นอยู่ในโลกภายในที่เห็นได้ด้วยปัญญาและจิตใจ ในแบบ “อวัสัย” ซึ่งต่างกันราว
กับดำ หรือกลางวันกับกลางคืน” (อิทธิพล ตั้งโฉลก, 2550:19)

จากประเด็นนี้ ความเชื่อทางปรัชญาศิลปะนี้ยังสะท้อนรูปแบบความงามและความจริงนี้ในต้น
ศตวรรษที่ 21 อยู่หรือไม่ ผลลัพธ์ของภาพจิตรกรรมสามารถมองเห็นความแตกต่างนี้ได้ชัดเจนอย่างไร

---

* ส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ การศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปี 2559

A part of Thesis for the Degree Doctor of Philosophy, Major of Visual Arts Graduate School, Silpakorn
University 2016

** นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร โทรศัพท์: 0846718791, อีเมล:
tananont_a@silpakorn.edu อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์เกียรติคุณอิทธิพล ตั้งโฉลก

Postgraduate Student Doctor of Philosophy, Major of Visual Arts Graduate School, Silpakorn University Call:
0846718791 email: tananont_a@silpakorn.edu Advisor: Prof. Itthipol Thangchalok.

Abstract

From a chapter of one “Teaching process for the advanced painting” book by professor Itthipol mention about the art exchange of philosophy between western-eastern that is extremely opposite sides.

“The beauty and the truth of the western art estimates by their eyes sight as objective forms, therefore; the western artists attempt the paintings as close as what is seen. At the same time, the eastern who believe that the beauty and the truth are seen by a wisdom and soul as subjective forms. Two sides are totally conflict like a white and black or day and night.

Form points of view, did the belief of art philosophy continue reflect the art forms of the beauty and truth in a present (21st century) and can look the different forms clearly?

บทนำ

มนุษย์เกิดมาก็พบธรรมชาติล้อมรอบ ผูกพันทางจิตใจและรับประโยชน์จากคุณค่าธรรมชาติมากมาย ความผูกพันกระตุนแรงบันดาลใจสร้างสรรค์จินตนาการที่ไม่รู้จบ ภาพวาดเนื้อหาธรรมชาติถือเป็นเรื่องพื้นฐานในงานศิลปะมาแต่ดั้งเดิม แต่เนื้อหานี้ก็ยังคงนำมาใช้เป็นเรื่องสากลทุกยุคทุกสมัยเสมอ ทุกชนชาติก็มีความตามแต่ลักษณะภูมิประเทศ วัฒนธรรม ค่านิยมของตน อีกทั้งยังมีการเลือกแสดงออกในรูปแบบที่หลากหลายแตกต่างกันไปอีก แม้ว่าปัจจุบันโลกเจริญทางเทคโนโลยี มนุษย์ต้องวิ่งตามไม่อาจปฏิเสธมาซึ่งความสะดวกสบายของชีวิต เรื่องเนื้อหาธรรมชาติในปัจจุบันก็ถูกตีความตามแนวคิดของศิลปินได้หลากหลาย การหวนถวิลหาชีวิตที่เรียบง่ายสงบสุขท่ามกลางธรรมชาติอย่างในอดีตบ้าง หรือยังวิ่งตามวัตถุมากก็ยิ่งต้องการธรรมชาติมาชดเชยด้านจิตใจ หรือการตีความมองธรรมชาติผ่านปรัชญาศาสนา ค้นหาจิตวิญญาณเพื่อยกระดับจิตใจ ในการเปรียบเทียบผลงานศิลปะเนื้อหาธรรมชาติระหว่างโลกตะวันตกและตะวันออกถูกตีความตามแต่ละสมัยและค่านิยมต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกศิลปินที่มีเกณฑ์อายุใกล้เคียงกันและมีผลงานร่วมสมัยที่มีชื่อเสียงโดดเด่น โดยเลือกศึกษาประวัติและผลงาน ทั้งหมด 3 ท่านดังนี้

	ศิลปิน	ปีเกิด	ประเทศ	เนื้อเรื่อง	อายุปัจจุบัน
1	ฮิโรชิ เซ็นจู Hiroshi Senju	1958	ญี่ปุ่น	น้ำตก	58
2	รัน ออร์ทเนอร์ Ran Ortner	1959	อเมริกา	ทะเล	57
3	โอชัยโฮ Oh Chai Hoo	1960	สิงคโปร์	หิน, ต้นไม้	56

ประวัติและผลงาน

1. ฮิโรชิ เซ็นจู (Hiroshi Senju)

จิตรกรญี่ปุ่นที่รู้จักกันดีในภาพวาดน้ำตกขนาดใหญ่ ภาพมุ่งเน้นน้ำตกที่ตกลงไปสู่สระ โดยภาพมักจะตัดด้านบนออก อนุรักษ์การใช้เทคนิคการวาดภาพของญี่ปุ่นแบบดั้งเดิม คือการทำผงสีที่มาจากวัสดุธรรมชาติ และการผลิตกระดาษสาที่ออกแบบมาเป็นพิเศษ เซ็นจูจบการศึกษาทั้งปริญญาโทในปี ค.ศ.1982 และเอกใน

ปี ค.ศ. 1987 จากมหาวิทยาลัยศิลปะแห่งโตเกียวTokyo University of the Arts (ชื่อเดิม The Tokyo University of fine Arts and Music) เริ่มประสบความสำเร็จปี 1990 ภาพน้ำตกขนาดใหญ่ยักษ์ ภาพส่วนใหญ่แขวนอยู่ในอาคารองค์กรและสาธารณะ ในปี 2007 เส้นจูงสร้างผลงานบานประตูเลื่อน 20 บาน เป็นภาพจิตรกรรมฝาผนังบ้านและสวนญี่ปุ่น Shofuso บ้านประเพณีญี่ปุ่นแบบดั้งเดิมที่มีเอกลักษณ์ผสมผสานระหว่างศิลปะร่วมสมัยกับสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของญี่ปุ่นในฟิลาเดลเฟียซึ่งได้รับความนิยมมาก ศิลปินกล่าวว่าพื้นที่นี้ยอดเยี่ยมเหมาะสำหรับจิตรกรรมฝาผนังขนาดใหญ่เกินคาดและจะสร้างผลงานแทนความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่สำคัญในการแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์ของญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกาให้ดีที่สุด (en.wikipedia.org)

ภาพที่ 1 Shofuso Japanese House and Garden ที่ฟิลาเดลเฟีย สหรัฐอเมริกา, 2007

แหล่งที่มา: https://en.wikipedia.org/wiki/Shofuso_Japanese_House_and_Garden

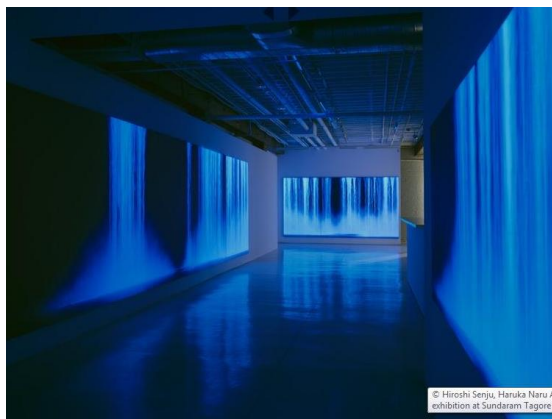
การทำงานของเขาคือการแสวงหาความงามในภาพวาดภูมิทัศน์และสถานที่ขนาดใหญ่ ท่ามกลางความวุ่นวายและโลกยุคสิ่งประดิษฐ์ เขาเคยทำงานในนิวยอร์ก นักวิจารณ์ศิลปะจัดผลงานของเขาอยู่ระหว่างแอมบาสเตอร์เอ็กเพรสชันนิสต์ผสมกับเทคนิคภาพโบราณตามแบบฉบับญี่ปุ่น ด้วยเทคนิคจิตรกรรมประเพณีญี่ปุ่น (Nihonga) การใช้สีจากผงแร่ธาตุเปลือกหอยปะการัง เป็นภาพน้ำตกที่ไหลซ้อนผ่านหน้าผาที่ขรุขระแต่ละชั้นรูปแบบระหว่างกิ่งเหมือนจริงและนามธรรมซึ่งปลุกพลังแห่งธรรมชาติเส้นจูงเป็นศิลปินเอเชียคนแรกที่ได้รับรางวัลจากเวนิซเบียนนาเล่ (ค.ศ.1995) และมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการทั่วโลก อาทิ ในลอนดอน ปีค.ศ. 1996 ; วิธีการชงชา ในนิวยอร์ก ปีค.ศ. 2002 และภาพวาดประตูกระดาษบานเลื่อนที่พิพิธภัณฑ์แห่งชาติโตเกียวในปี 2003 และยังมีภาพจิตรกรรมฝาผนังที่วัดไดโตะกุจิ เกียวโต วัดพุทธนิกายเซนที่โด่งดัง(sundaramtagore.com)

ภาพที่ 2 จิตรกรรมฝาผนัง77 ภาพที่ Daitokuji-Jyukoin, 2003

แหล่งที่มา: <http://www.hiroshisenju.com/exhibitions/jukoin-ito-betsuin>

ภาพวาดน้ำตกระณีตละเอียดอ่อน ใช้สีโปร่งแสงไหลทับซ้อนลงบนกระดาษที่แสดงความเคลื่อนไหวด้านสต่ออย่างอิสระเป็นธรรมชาติ จากการทดลองสร้างสรรค์ภาพน้ำตกร่วม 20 ปีที่ผ่านมาด้วยภาพวาดขนาดใหญ่เท่าอนุเสาวรีย์ จนลองเปลี่ยนมาทดลองใช้สีสดในปี 2003 แต่แล้วก็หันกลับมาใช้ขาวดำใหม่อีกครั้งในปี 2007 แต่เพิ่มสีเรืองแสงด้วยการซ่อนหลอดไฟสีฟ้าเป็นแสงอัลตราไวโอเล็ต มองจากภาพแสงธรรมชาติตอนกลางวันเป็นสีโปร่งแสงสีขาวสว่างมาแล้วหลอดไฟที่ซ่อนไว้ค่อยๆ เปลี่ยนเป็นแสงไวโอเล็ตตอนกลางคืนจึงทำให้สีขาวค่อยๆ กลายเป็นสีฟ้า นิทรรศการชุดนี้สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ชมละทิ้งความวุ่นวายของโลกความจริงไปสู่โลกธรรมชาติของจิต ตกอยู่ในภวังค์มนตราด้วยภาพน้ำตกรูปที่ตั้งตระหง่านดั่งเทพเจ้าอันศักดิ์สิทธิ์อยู่ตรงหน้า ภาพราวกับว่ามีทั้งเสียง, กลิ่น, ความรู้สึก จนนักวิจารณ์ Donald Kuspit (นักวิจารณ์ศิลปะอเมริกัน, นักกวีและศาสตราจารย์กิตติคุณประวัติศาสตร์ศิลปะและปรัชญา) เคยชมว่า “นิทรรศการนี้นำไปสู่บันไดความดีงามที่อยู่ระหว่างสวรรค์และโลกมนุษย์ โดยผ่านมิติมาน้ำตกรูปของเส้นจูนอันเป็นสภาวะของจิตวิญญาณที่เราสัมผัสได้” (artnet.com)

ภาพที่ 3 นิทรรศการ @ Tagone Gallery, Newyork 2007

แหล่งที่มา: <http://www.hiroshisenju.com/exhibitions/haruka-naru-aoi-hikari>

ส่วนผลงานแบบสะสมถาวรเช่นพิพิธภัณฑสถานร่วมสมัยในลอสแอนเจลิส, พิพิธภัณฑสถานโมเดิร์นอาร์ตที่โทเยะมะมะในญี่ปุ่น, พิพิธภัณฑสถานศิลปะยะมะทาเนโนโตเกียว, มหาวิทยาลัยโตเกียวแนลชั่นโนลออฟไฟน์อาร์ตแอนด์มิวสิคและพิพิธภัณฑสถานคุชิโระที่ฮอกไกโด และในปี 2011 ศิลปินมีแกลอรีส่วนตัวโดยมีสถาปนิกที่มีชื่อเสียงโด่งดัง Ryue Nishizawa เป็นผู้ออกแบบแกลอรี เปิดเป็นทางการเมื่อตุลาคม 2011 ซึ่งเป็นอาคารที่มีสถาปัตยกรรมโดดเด่นสะดุดตาสวยงามเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของเมืองนากาโน่ ปัจจุบันศิลปินเป็นศาสตราจารย์ที่ Kyoto University Art & Design

ภาพที่ 4 พิพิธภัณฑ์อิโรเซชิ เส้นจู

แหล่งที่มา: <http://www.senju-museum.jp/en/>

สรุปวิเคราะห์ผลงานเป็นตารางย่อ ดังนี้

อิโรเซชิ เส้นจู	ศิลปินตะวันออก
แรงบันดาลใจ	ธรรมชาติ “น้ำตก” ในญี่ปุ่นมีภูมิประเทศเป็นน้ำตกน้อยใหญ่มากมาย
แนวความคิด	มีความเชื่อเรื่องเทพเจ้า น้ำตกเป็นตัวแทนเทพเจ้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีจิตวิญญาณ
รูปแบบ	จิตรกรรมกึ่งนามธรรม ตัดส่วนบนของน้ำตกแทนความยิ่งใหญ่ที่มองไม่เห็นจุดเริ่มต้น หน้าผา ผลงานส่วนใหญ่เป็นโทนขาวดำ
เทคนิค	การไหลของสีจากบนลงล่างอย่างเป็นธรรมชาติ ใช้บดผงสีตามเทคนิคโบราณญี่ปุ่น
ขนาด	ใหญ่มาก ติดตั้งในอาคารสาธารณะ
ภาพผลลัพธ์	ภาพไม่ได้ลอกเลียนแบบตามความจริง มีการตัดทอนและพยายามแสดงความหมาย ความรู้สึกเป็นการเคลื่อนไหวน้ำตกที่ไหลต่อเนื่อง แสดงทั้งความดุดันและอ่อนโยน ความยิ่งใหญ่โอบล้อมให้ดูมีอำนาจและความศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งหมายถึงเทพเจ้านั่นเอง

2. รัน ออทเนอร์ (Ran Ortner)

ภาพที่ 5 ภาพผลงานขนาดยักษ์กับผู้ชม

ที่มา: <http://www.ranortner.com/#!/home/>

“ภาพจิตรกรรมของรีน ออทเนอร์ ภาพมหาสมุทรที่กว้างใหญ่บนเฟรมผ้าใบที่ใหญ่ที่สุดด้วยความสูง 8 ฟุตและกว้าง 32 ฟุต ภาพแสดงพื้นน้ำ ดินแดนที่ไม่มีท้องฟ้า, เรือ, ผู้คนหรือจุดอ้างอิงอื่นใด กล่าวได้ว่า "ทะเลนี้ช่างน่าสะพรึงกลัวราวกับมีจิตวิญญาณแอบซ่อนอยู่ในภาพ" ผู้ชมที่มีประสบการณ์นั้นเมื่อยืนอยู่ต่อหน้าผืนผ้าใบของเขา ต่างรู้สึกว้าวุ่นไม่ใช่ว่าภาพเกี่ยวกับทะเลมหาสมุทร แต่เปรียบราวกับไหมพรมหรือเงื่อนปมชีวิต (มนุษย์)” (http://thesunmagazine.org/issues/438/water_water_everywhere)

ต่อไปนี้เป็นบทสัมภาษณ์ของศิลปินในนิตราสาร “ซัน” ฉบับเดือนมิถุนายน ปี 2012 ฉบับที่ 438 โดยนักเขียน อะเรียเน่ คอนราด (Ariane Conrad) ชื่อหัวข้อ “น้ำ ทุกที่ที่เป็นน้ำ ศิลปินรักรักและคลั่งไคล้ทะเล” (Water, Water Everywhere. Ran Ortner’s Love Affair with the Sea)

ออทเนอร์เกิดปี 1959 ที่ชายฝั่งใกล้เมืองซานฟรานซิสโก ต่อมาครอบครัวย้ายไปอยู่ชนบทใน อลาสกา ตอน 5 ขวบ บิดาเป็นบาทหลวงนักเทศน์ผู้ยึดมั่นการใช้ชีวิตนอกสังคม ออทเนอร์เริ่มเล่นกระดานโต้คลื่นกีฬาที่ใช้ความเร็ว ต่อมาพออายุ 18 ปีก็แข่งมอเตอร์ไซด์และเป็นช่างซ่อมไปพร้อมๆกัน พอเกิดอุบัติเหตุเมื่ออายุ 20 จึงเลิกแข่งรถ หันมาเลือกอาชีพเป็นศิลปินวาดภาพ ซึ่งมารดาเขาก็เป็นนักวาดรูปเช่นกัน เขาใช้ชีวิตที่นิวเจอร์ซีย์ เมื่อปี 1990 ผลงานเขาจัดเทียบเคียงกับเดวิด ฟรีดริช David Friedrich (ผู้เป็นนักจิตรกรเยอรมันยุคโรแมนติก ผู้ชื่นชมทิวทัศน์ธรรมชาติอย่างสมถะเรียบง่ายซาบซึ้งความงามธรรมชาติ) เรื่องราวและเทคนิคสื่อบุคคลดั้งเดิมที่เขาใช้ โดยเฉพาะสีขาวโทเทเนียม ความโปร่งแสงที่พิเศษ เขากวนสีใช้เองแบบโบราณ โดยใช้ตะกั่วออกไซด์ชั่ง และน้ำมันลินซีดวอลนัทตั้งไฟด้วยความร้อนต่ำนานถึง 3 วัน ชีวิตในสตูดิโอที่โดดเดี่ยวตลอด 30 ปีกับชั้นหนังสือที่กองเป็นตั้งเกี่ยวกับจิตวิทยาปรัชญาศิลปะและวรรณกรรม ศรัทธาในพระเจ้าและความลึกลับในงานศิลปะจนในที่สุดออทเนอร์ชนะรางวัล the first Art Prize ประจำปี 2009 ภาพ Open Water#24 เป็นเงินรางวัล 250,000 เหรียญดอลลาร์ จากชีวิตยากจนดิ้นรนฝ่าฟันมรสุมอย่างโชกโชน แต่ศรัทธามุ่งมั่นวาดภาพอย่างไม่ย่อท้อ ศิลปินบอกตัวเองว่าเขาเป็นทั้งภูเขาและทะเลมหาสมุทร เพราะเติบโตในอลาสกาที่มีภูเขาและมองเห็นน้ำเบื้องล่าง ทั้งภูเขาและทะเลมีลักษณะคล้ายกันคือภูเขาเกิดจากการปะทะของแผ่นเปลือกโลกที่ยกตัวขึ้นกับมีส่วนที่ถูกกัดกร่อนลง เช่นเดียวกับทะเลที่มีระลอกคลื่นสูงต่ำแล้วซัดสลายไป ทะเลอันกว้างใหญ่ทำให้เขารู้สึกตื่นเต้นเพราะมันเต็มไปด้วยการต่อสู้และความตาย อีกทั้งจังหวะขึ้น-ลงคล้ายกับการเต้นรำรื่นเริงสลับกันไปมาไม่รู้จบชีวิตคนเราก็เป็นเช่นทะเลมีความขัดแย้งในตัว ความรู้สึกอ้างว้างแทนถึงผู้หญิง แต่พอเป็นคลื่นซัดตาโถมจะหมายถึงผู้ชายทันที เมื่อมีพายุในความมืดจ้องอย่างกับทะเลที่โหดร้าย หรือบางขณะก็อาจเป็นคลื่นเรื่องแสงละเอียดอ่อนทำให้รู้สึกอ่อนโยน ทั้งหมดนี้สะท้อนเป็นธรรมชาติของคน ซึ่งมีทั้งความโหดร้ายและมีความอ่อนโยน ความรู้สึกจากประสบการณ์ได้คลื่นจริงและความประทับใจของเขาถ่ายทอดลงสู่ภาพวาด เขายังเล่าถึงความรู้สึกตอนวาดภาพว่า “ขณะกำลังวาดเมื่อคิดเป็นข้อมูลทั้งขั้นตอนและเทคนิคมากเกินไปที่จะตัดสินใจวาดภาพ ต้องเผชิญความมืด-ความสว่างในแต่ละช่วงทำงาน แก้ปัญหามากมายอย่างฉับพลัน ยิ่งช่วงการวาดที่ซับซ้อนมากๆจะเป็นจุดที่เงียบสงบเหมือนกับตอนแข่งรถหรือเล่นโต้คลื่น ทุกอย่างจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นความเงียบลึกลับๆอยู่ในแต่กลับเป็นพลังที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ตัดจากโลกภายนอกเข้าสู่สมาธิในการทำงานที่มีมนต์ขลัง รู้สึกเป็นช่วงเวลาที่ยอดเยี่ยมในการทำสิ่งที่สำคัญมากๆ และเขายังพูดถึงการศึกษาศิลปะที่ทิ้งท้ายอย่างน่าคิดว่า “แนวคิดทฤษฎีและเทคนิคสามารถสอนได้ แต่งานศิลปะเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับใจมนุษย์และพลังการสร้างสรรค์ที่ไม่

อาจสอนเป็นหลักสูตร” นักสะสมงานต้องการงานที่รู้สึกเหมือนตกหลุมรักอย่างไรเหตุผล ในขณะที่อีกฝ่ายเป็นนักวิชาการล้วนชอบกองความรู้สึกและทำให้ศิลปะอยู่ในกฎระเบียบ ดังนั้นโลกศิลปะร่วมสมัยจึงเต็มไปด้วยวิธีการคิด ตัวเขาไม่ได้ต่อต้านการใช้สติปัญญาทางความคิด แต่มนุษย์มีความรู้สึกหลงใหลโดยปราศจากการพูด มนุษย์มีอารมณ์ลึกซึ้งซึ่งความรู้สึกตกหลุมรักนั้นหาเหตุผลและอธิบายไม่ได้ ([http://thesunmagazine.org /issues/438 /water_water_everywhere](http://thesunmagazine.org/issues/438/water_water_everywhere), 2555)

หลังจากได้รับรางวัลมีชื่อเสียงซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนของชีวิตครั้งใหญ่ ออทเนอร์เซ็นสัญญาเป็นศิลปินในค่ายบรูคลิน มีการว่าจ้างทีมงานเป็นชุดในสตูดิโอ ทั้งทีมงานชายรวมทั้งช่างศิลป์คอยทำงานชุดใหม่ เขาเห็นด้วยที่จะผลิตผลงานเป็นจำนวนมาก ๆ แบบโรงงานผลิตอย่างแอนดี้ วอร์ฮอล (Andy Warhor) หรือการวาดภาพแบบเจฟฟ์ คูน (Jeff Koons) เขาตื่นเต้นและเอาจริงเอาจังกับการจัดการชุดงานใหม่ที่ยิ่งใหญ่มาก ด้วยภาพที่มีขนาดใหญ่กว่าสิบเท่าของผลงานที่เคยได้รางวัล รู้สึกภูมิใจลูกทีม และตั้งใจหาสถานที่ที่จะแสดงนิทรรศการที่เหมาะสมกับชุดใหม่ โดยเปรียบเทียบว่าการแสดงศิลปะและดนตรีเป็นสถานที่ที่ผู้ชมจะเดินทางไปและมีความรู้สึกร่วมไปกับมัน (<http://www.artprize.org/blog/ran-ortner-interview>, 2555)

ภาพที่ 6 ภาพแสดงให้เห็นสตูดิโอของเขาหลังจากที่มีการทำงานเป็นทีม

แหล่งที่มา : <http://www.ranortner.com/#!/home/>

รัน ออทเนอร์	ศิลปินตะวันตก
แรงบันดาลใจ	ธรรมชาติ “ทะเลมหาสมุทร” จากกีฬากระดานโต้คลื่น
แนวความคิด	ทะเลเป็นตัวแทนธรรมชาติของมนุษย์ มีทั้งความรู้สึกเป็นหญิงและชาย อ่อนโยนเมื่อเป็นคนลื่นซัดเบาเป็นระลอก สลับโหดร้ายดุเดือดไวใจไม่ได้เมื่อกลายเป็นพายุมรสุม
รูปแบบ	จิตรกรรมภาพคลื่นในท้องทะเล เน้นเส้นระลอกคลื่นซับซ้อน สีโทนเทาเป็นทะเลในภูมิอากาศหนาว
เทคนิค	เพ้นท์พู่กันและแอร์บรัช
ขนาด	ใหญ่ ตามค่านิยมเฟรมอเมริกัน
ภาพผลลัพธ์	ทะเลขนาดใหญ่ที่พยายามเลียนแบบความจริงให้เหมือนจริงมากที่สุดตามที่ตาเห็น

3. โอชัยโฮ Oh Chai Hoo

เกิดในสิงคโปร์ ปัจจุบันอายุ 56 ปี ศึกษาศิลปะจากสถาบันวิจิตรศิลป์นันทยางสิงคโปร์ปี 1982 เขาเป็นศิลปินที่ได้รับรางวัลของสิงคโปร์มากมายตลอดระยะเวลา 30 ปี เป็นหนึ่งในผู้ก่อตั้งสถาบันนันทยางและเคยเป็นประธานถึงสองวาระ เขาเป็นสมาชิกคณะกรรมการของสมาคมประติมากรรมของสิงคโปร์และยังคงเป็นสมาชิกของคณะกรรมการของเสี่ยวเต๋าจิน, การประดิษฐ์ตัวอักษรประทับตรา, การเขียนอักษรจีน เป็นผลงานสะสมคอลเลกชันต่างๆ ของรัฐและเอกชนทั่วโลก ผลงานของเขามักเป็นของขวัญจากกระทรวงการต่างประเทศสำหรับมอบให้รัฐมนตรีประเทศต่างๆ ผลงานมีหลากหลายประเภท ความหลงใหลลึกซึ้งต่อการดำรงชีวิตอย่างเป็นธรรมชาติเพื่อสร้างความสมดุลในชีวิต ผ่านการทดลองสื่อและรูปแบบต่างๆ ด้วยการผสมผสานกันของประเพณีระหว่างตะวันออกและตะวันตกอย่างมีประสิทธิภาพ การประดิษฐ์เขียนตัวอักษรจีนแบบดั้งเดิมและปรัชญาโบราณนำมาตีความใหม่และปฏิบัติงานร่วมสมัย การพัฒนาวิธีการที่ทันสมัยไม่ซ้ำกันควบคู่กับเทคนิค การนำพื้นผิวมาใช้ซึ่งได้จากเทคนิคของงานเซรามิกที่ทดลองมากกว่า 15 ปี (<http://hakaren.com/artists/oh-chaihoo>)

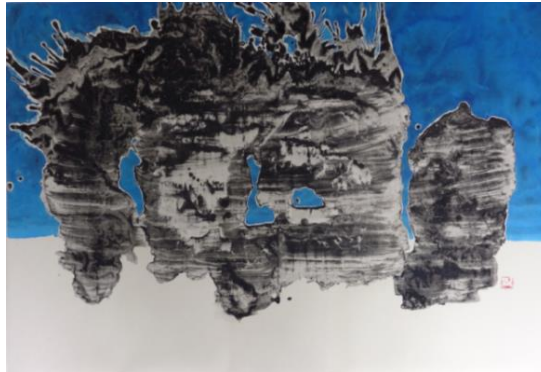
ภาพที่ 7 Beside the secret garden, 48cmx140cm, Black pigment on rice paper, 2014

แหล่งที่มา : <http://www.artistsalliancesg.com/oh-chai-hoo.html>

ศิลปินสร้างสรรค์เรื่องราวธรรมชาติจัดอยู่ในรูปแบบศิลปะนามธรรม ภาพผลงานในนิทรรศการชื่อ “โม” เป็นเทคนิคใหม่ที่เขาไม่เคยทำมาก่อน คือการใช้หมึกผ่านเครื่องเป่าซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับการเคลือบเงาเซรามิก เป็นความคิดจากเทคนิคชื่อหัว (Zhi hua) หรือภาพวาดหมึกจีนด้วยการใช้นิ้วมือ ที่ย้อนเวลากลับไปราชวงศ์ชิงหรือก่อนหน้านั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าร้อยปี ภาพต้นไม้ที่ไม่ได้แสดงลักษณะเหมือนจริงตามกายภาพ แต่เป็นการแสดงออกด้วยอารมณ์ความรู้สึกที่ได้ตบอยู่ภายในใจ เห็นการเคลื่อนไหวที่มีชีวิตชีวา จังหวะเส้นพริ้วไหวที่สะบัดอย่างเด็ดเดี่ยว ศิลปินใช้เครื่องเป่าลมเป่าสีให้วิ่งไปในทิศทางต่างๆ เกิดร่องรอยเป็นเส้นหนักเบา เทคนิคเป่าลมทำให้ใบไม้กิ่งไม้ไหวอย่างอิสระ เห็นส่วนที่เป็นปริมาตรน้ำหนักที่เกิดเป็นสีหนาที่บดและเห็นส่วนที่โดนลมเป่าเป็นสีบางโปร่งแสงมองเห็นชั้นสีข้างล่าง เทคนิคแสดงตัวอย่างอิสระและมีทักษะชำนาญ ความงามจากการปล่อยสีไหลวิ่งเป็นเส้นใหญ่-เล็ก สีหยุดเป็นจุดๆสร้างจังหวะเคลื่อนไหว เขาทำงานโต้ตอบอย่างฉับพลันและมีสมาธิจดจ่อ สนุกกับผลลัพธ์ร่องรอยที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการอาศัยพื้นฐานประสบการณ์ทางเซรามิกที่สั่งสมมานาน ลักษณะการทำงานเช่นนี้ไม่สามารถลบหรือแก้ไขได้ระหว่างการทำงาน ดังนั้นศิลปินต้องไม่วกแวกพร้อม

ปล่อยให้ผลเทคนิคเป็นอิสระเฉียบขาดและลงตัว ทิศนาตต่างๆชัดเจนและโดดเด่น เช่นเส้น น้ำหนัก สีลาจังหวะ ร่องรอยจากการสาดสี ภาพวาดตั้งจุดเด่นของทิศทางดูอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา (artistsalliancesg.com)

ภาพที่ 8 *Splash of Quietness*, 66 x 96cm, Pigment Ink and Colour on Rice Paper

แหล่งที่มา : <http://hakaren.com/artists/oh-chaihoo>

ภาพที่สอง “การสาดที่สงบเงียบ”(Splash of Quietness) การทำงานที่รุนแรงรวดเร็วท่ามกลางความเงียบ ใช้สีน้ำเงินแทนความสงบเงียบเป็นพื้นหลังภาพ การเลือกใช้ทิศทางสร้าง ความขัดแย้งแทนความรู้สึกโดยไม่เล่าเรื่อง ศิลปินมีชั้นเชิงในการสร้างสรรค์เป็นนามธรรมอย่างมากทั้งนี้เพราะเขามีทักษะการเขียนพู่กันจีนตามแบบเซน การเข้าใจปรัชญาการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายและมีอารมณ์ความรู้สึกที่นุ่มลึกต่อสรรพสิ่งในธรรมชาติ เห็นคุณค่าความงามของธรรมชาติอย่างบริสุทธิ์การมีปรัชญาในใจที่ปฏิบัติไปพร้อมๆกัน ยิ่งทำให้การใช้ทิศทางสื่อความหมายลึกซึ้งในตัวงานรูปแบบนามธรรมจากร่องราวที่เขาเลือก เช่น ต้นไม้ หิน ในส่วนของเซน ความเงียบ ฯลฯ ผลงานมีทั้งการเขียนบนกระดาษที่ทำจากข้าวและเฟรมผ้าใบ หรือบางครั้งผลงานจะเป็นกระดาษแต่ก็มีการต่อเฟรมภาพแบบญี่ปุ่นเพิ่มขนาดใหญ่ยาวทุกผลงานมีการประทับตราซึ่งเขาออกแบบแกะสลักเองแสดงถึงความเป็นตัวตน ขนบธรรมเนียม ของ ผู้ พิถีพิถัน ในรายละเอียด เล็ก ๆ น้อย ๆ และมี เคา รพ ใน ประ เเพ ณี นิ ยม (<http://hakaren.com/artists/oh-chaihoo>)

ไอชียโฮ	ศิลปินตะวันออก
แรงบันดาลใจ	ธรรมชาติ “หิน, ต้นไม้”
แนวความคิด	ความประทับใจธรรมชาติในปรัชญาเซน ที่ใช้ชีวิตอย่างสมดุลย์
รูปแบบ	จัดอยู่ในรูปแบบนามธรรม ตัดทอนรูปทรง ใช้ทิศทางแสดงอารมณ์อย่างเปิดเผย
เทคนิค	การเป่าสีจากเครื่องเคลือบเซรามิค
ขนาด	ใหญ่-เล็ก
ภาพผลลัพธ์	ภาพไม่เหมือนจริง เน้นความรู้สึกผ่านทิศทางตามความหมายเท่านั้น

ผลการศึกษา ตารางสรุปความเหมือนความต่างของศิลปินทั้งสามดังนี้

ศิลปิน	โลก	ธรรมชาติ	ปรัชญา	เทคนิค อนุรักษ	ขนาด ใหญ่	ภาวะ วิสัย	อัตวิสัย
 ฮิโรชิ เส็นจู (ญี่ปุ่น)	E	✓	✓	✓	✓	x	✓
 โอชัยโฮ (สิงคโปร์)	E	✓	✓	✓	x	x	✓
 ริน ออทเนอร์ (อเมริกา)	W	✓	✓	✓	✓	✓	x

ผลลัพธ์ของภาพวาดที่ปรากฏต่างกันอย่างเห็นได้ชัดว่าศิลปินตะวันตกมีความเป็นนามธรรมที่พยายามค้นหาความงามจากจิตใจภายใน โดยเลือกทัศนธาตุแทนความหมายที่ต้องการสื่อความรู้สึกนั้น ส่วนศิลปินตะวันตกมองเห็นความงามจากภายนอก โดยแสดงภาพให้เหมือนจริงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การมองหาคความงามที่ต่างด้านกันนี้ อาจเพราะความแตกต่างทางความเชื่อปรัชญาทางศาสนาที่ยาวนานเป็นพื้นฐานที่ฝังใจ ศาสนาตะวันตกมีความเชื่อเน้นจิตวิญญาณค้นพบความจริงที่มีอยู่ภายในตัวเอง ดำเนินชีวิตสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาติ จึงเกิดความรู้สึกผูกพันต่อธรรมชาติอย่างลึกซึ้งเสมือนธรรมชาติมีชีวิตจิตวิญญาณด้วยส่วนความเชื่อปรัชญาทางตะวันตกนั้นให้ค่าความเป็นมนุษย์และยกย่องมนุษย์เหนือกว่าธรรมชาติ จึงมองธรรมชาติเพื่อประโยชน์ใช้สอยของมนุษย์

“มีข้อความในประวัติศาสตร์ของศาสนาตะวันตก ซาเดย์และไมมอนิดีส นักคิดชาวิวกล่าว่าจักรวาลถูกสร้างขึ้นเพื่อมนุษย์ นักคิดชาวคริสต์ที่สำคัญเช่น ฌอนส์ อาควินัสและจอห์น แคลวินก็ใช้ถ้อยคำที่เกือบจะเหมือนกันทุกประการว่า สิ่งที่สมบูรณ์น้อยกว่าดำรงอยู่เพื่อรับใช้สิ่งที่สมบูรณ์กว่า และมีการจัดเรียงความสมบูรณ์ตามลำดับ โดยมนุษย์(ยกเว้นทูตสวรรค์)จัดเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีฐานะสูงที่สุด แคลวินบรรยายการสร้างโลกในหนังสือปฐมกาลคัมภีร์ไบเบิลว่า ในวันแรกๆนั้นโลกถูกสร้างเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการสร้างมนุษย์ ซึ่งก็สนับสนุนทฤษฎีที่ว่า สรรพสิ่งในธรรมชาติดำรงอยู่เพื่อมนุษย์” (เจมส์ เอ็ม กุสตาฟสัน, 2536:241)

จากตารางนี้เป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งที่แสดงว่าศิลปินที่ใช้แรงบันดาลใจจากธรรมชาติ มีปรัชญาความเชื่อแตกต่างตามแต่ละวัฒนธรรม มีการนำเอาเทคนิคโบราณการทำสีของตนแสดงถึงการอนุรักษมรดกโบราณอันทรงคุณค่ามาเป็นสื่อรับใช้ในยุคปัจจุบัน ซึ่งทางฝั่งตะวันตกเองก็พยายามดึงคุณค่าทางจิตใจด้วยเทคนิคสีโบราณ

เช่นกัน ดูจากตัวอย่างผลงานของฮีโรเซซี เสินจู(2007) กับ รัน ออทเนอร์ (2009) ที่สร้างชื่อเสียงโด่งดังที่นิวยอร์ก ในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกันด้วยเทคนิคประเพณีโบราณ แต่สิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของโลกตะวันออกคือ พื้นฐานประเพณีความเชื่อทางศาสนาที่ผูกพันทางใจกับธรรมชาติที่สืบทอดอย่างยาวนานและฝังแน่นในจิตใจ

สำหรับผลงานสร้างสรรค์จิตรกรรมของผู้วิจัยสร้างสรรค์ในหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร นี้จัดอยู่ในประเภทจิตรกรรมรูปแบบนามธรรมที่มีแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ โดยมีแนวคิดและความเชื่อศาสนาตามปรัชญาฝั่งตะวันออก

โดยสรุปเปรียบเทียบจากตารางข้างต้นได้ดังนี้

อัจจิม่า เจริญจิตร ตนานนท์	โลก	ธรรมชาติ	ปรัชญา	เทคนิค อนุรักษ	ขนาด ใหญ่	ภาวะ วิสัย	อัติวิสัย
	E	✓	✓	x	✓	x	✓

ความงามความจริง	หัวข้อ “นามธรรมของสายน้ำ”
แรงบันดาลใจ	ธรรมชาติ “ปรากฏการณ์ของสายน้ำ”
แนวความคิด	กระแสน้ำเปรียบได้ดั่งกระแสชีวิตสุข-ทุกข์สลับเวียน ทุกสิ่งเลื่อนไหลและเปลี่ยนแปลง
รูปแบบ	จิตรกรรมนามธรรม ตัดทอนรูปทรง
เทคนิค	การปล่อยสีไหลอิสระจำลองการเลื่อนไหลจริงของสายน้ำ
ขนาด	ใหญ่-เล็ก
ภาพผลลัพธ์	ภาพไม่เหมือนจริง เน้นความรู้สึกผ่านทัศนธาตุ

ภาพที่ 9 อัจจิม่า เจริญจิตร ตนานนท์.(2556).Flow#1.

แสดง 3-28 เมษายน 2558 หอศิลป์คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ.

ภาพที่ 10 อัจจิมา เจริญจิตร ตนานนท์.(2558).Flow#7.

แสดง 16-27 มีนาคม 2559 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ถนนเจ้าฟ้า.

ผลงานของอัจจิมาเป็นเรื่องราวการเคลื่อนไหวเลื่อนไหลของสายน้ำที่เปรียบดั่งกระแสธารชีวิต ที่ต้องเผชิญจังหวะชีวิต สุข-ทุกข์ หมุนเวียน ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ความไม่เที่ยงของชีวิตด้วยสภาวะจิตที่เข้าใจกฎธรรมชาติ ตามปรัชญาคำสอนพุทธศาสนา และการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามธรรมชาติด้วยใจที่สมดุลย์ตามแนวทางอย่างเช่น นอกจากสนใจอ่านปรัชญาตะวันออกแล้วยังสนใจแนวทางการปฏิบัติวิปัสสนาด้วยประสบการณ์ตรงเพื่อเข้าถึงหลักการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากตามกฎธรรมชาติจนตระหนักและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้ง ซึ่งผู้วิจัยเห็นพ้องสนับสนุนตามลัทธิปฏิบัตินิยมของวิลเลียม เจมส์ ของโลกตะวันตก ชาวอเมริกัน ว่าความจริงของการเรียนรู้ที่แท้จริงนั้นต้องเกิดจากประสบการณ์โดยตรงและสามารถนำไปใช้งานได้จริงจึงจะเรียกว่าหลักการ ซึ่งอาจเป็นฝ่ายต่อต้านลัทธิหลักการและทฤษฎีที่ใช้เพียงฐานข้อมูลอ้างอิงแนวคิดของผู้อื่น ภาพผลลัพธ์ของจิตรกรรมซึ่งเป็นหนึ่งในตัวแทนศิลปินของไทยที่สร้างสรรค์ภาพปรากฏการณ์ของสายน้ำนี้ จัดเป็นผลงานนามธรรมที่นำเสนอความงามและความจริงจากความรู้สึกภายใน ในแบบ “อัติวิสัย” เช่นกัน

สรุปผล

จากการศึกษาจิตรกรรมที่มีแรงบันดาลใจจากธรรมชาติของศิลปินทั้งฝั่งตะวันออกและตะวันตกโดยการตั้งประเด็นว่า “ฝ่ายโลกตะวันตกมองความงามและความจริงมาจากภายนอกตามที่ตามองเห็นในแบบ “ภาวะวิสัย” ดังนั้นศิลปินตะวันตกจึงพยายามจำลองธรรมชาติให้เหมือนจริงตามที่ตาเห็นอย่างเที่ยงตรงที่สุด ตรงกันข้ามกับศิลปินตะวันออกที่มีปรัชญาความเชื่อว่า ความงามและความจริงมาจากโลกภายในที่เห็นได้ด้วยปัญญาและจิตใจ ในแบบ “อัติวิสัย” ซึ่งต่างกันราวขาวกับดำ หรือกลางวันกับกลางคืน” นั้น ยังคง “เป็นจริง” ในยุคปัจจุบัน (ปี 2016) ตามบทความหนังสือของศาสตราจารย์อิทธิพล โดยการนำศิลปินญี่ปุ่นและสิงคโปร์เป็นตัวแทนตะวันออก และศิลปินอเมริกาเป็นตัวแทนตะวันตกมาเปรียบเทียบความงามและความจริงของผลงาน ศิลปินมีเกณฑ์อายุ 56-59 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและมีชื่อเสียงโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ ผลการวิเคราะห์ที่มีความเหมือนกันคือ แรงบันดาลใจจากธรรมชาติ, ปรัชญาความเชื่อทางวัฒนธรรม, การใช้สีไม่มากเพื่อเน้นทัศนธาตุสื่อความหมาย และข้อนี้ที่น่าสนใจคือมีการนำเอาเทคนิคโบราณประเพณีมาใช้ในการงานของตนแสดงถึงการอนุรักษ์มรดก ซึ่งทำให้เห็นค่านิยมฝั่งตะวันตกก็พยายามหาคุณค่าทางจิตใจ แต่อย่างไรก็ตามภาพวาด

ตะวันตกก็ยังคงมองธรรมชาติแต่เพียงภายนอกเท่านั้น แต่ฝั่งตะวันออกมีรากฐานความเชื่อเรื่องจิตวิญญาณของธรรมชาติที่ฝังลึก จึงทำให้การพัฒนาศิลปะแนวธรรมยังคงดำเนินไปแบบถาวร ไม่ได้จัดเป็นลัทธิตามยุค ผลงานเน้นการแสดงออกทางใจโดยตรงและมีแกนปรัชญาศาสนาเป็นหลัก

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

อิทธิพล ตั้งโฉลก.(2550).**แนวทางการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมชั้นสูง**.กรุงเทพฯ: บริษัททอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่งจำกัด.

เจมส์ เอ็ม กุสตาฟสัน.(2536).**มนุษย์กับธรรมชาติ เสียงใคร่ครวญจากภูมิปัญญาตะวันออก-ตะวันตก**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เว็บไซต์ต่างประเทศ

เดอะซันแมกกาซีน.(2557).**บทสัมภาษณ์รันออทเนอร์นิตยสารซัน**.เข้าถึงเมื่อ 24 มิถุนายน 2557.เข้าถึงได้จาก http://thesunmagazine.org/issues/438/water_water_everywhere

อาร์ทไพร์ส.(2557).**บทสัมภาษณ์รันออทเนอร์จากเว็บอาร์ทไพร์ส**.เข้าถึงเมื่อ 24 มิถุนายน 2557.เข้าถึงได้จาก <http://www.artprize.org/blog/ran-ortner-interview>

อินสติงค์.(2557).**นิทรรศการโมที่เจดาศาลา**.เข้าถึงเมื่อ 8 กรกฎาคม 2557.เข้าถึงได้จาก http://www.instinc.com/global/index.php?option=com_tz_portfolio&view=article&id=161:mo&catid=32&Itemid=133

อาร์ตทิสอะลีแอนซ์.(2557).**การแสดงผลงานของโอชัยโฮ**.เข้าถึงเมื่อ 8 กรกฎาคม 2557.เข้าถึงได้จาก <http://www.artistsalliancesg.com/oh-chai-hoo.html>

เฮเคเรน.(2557).**ชีวประวัติโอชัยโฮ**.เข้าถึงเมื่อ 8 กรกฎาคม 2557.เข้าถึงได้จาก <http://hakaren.com/artists/oh-chaihoo>

Wikipedia.(2014).**Hiroshi Senju**.เข้าถึงเมื่อ 18 กันยายน 2557.เข้าถึงได้จาก http://en.wikipedia.org/wiki/Hiroshi_Senju

Tagore Gallery.(2009).**Hiroshi Senju**.เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2557.เข้าถึงได้จาก <http://www.sundaramtagore.com/artists/hiroshi-senju/biography/>

Tagore Gallery.(2009).**Hiroshi Senju**.เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2557.เข้าถึงได้จาก <http://www.artnet.com/galleries/sundaram-tagore-gallery/hiroshi-senju-haruka-naru-aoi-hikari/>